

Hétfői Napló

Előfizetési ára: egy évre ——— 80 korona
egy hónapra ——— 7 korona

POLITIKAI HETILAP.
MEGJELENIK MINDEN HÉTFOU REGGEL.

Szerkesztőség: VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 3.
Kiadóhivatal: VI., NAGYMEZŐ-UTCA 8. SZÁM.

Márványba kellene vésetni

azokat a szavakat, melyeket a honvédelmi miniszter intézett a fiatal, magyar, nemzeti hadsereghez, a történelmi jelenet alkalmából, mely a mai vasárnapot hosszú évszázadokra emlékeztetése tette. Ma esküdt hűséget a magyar hadsereg a kormányzónak s a történelmi távlatok levegője suhant a szenvedés város felé, melynek minden fájdalma, reménye és hite láthatatlan szárnyakon szállt a Hunyadi János és Kossuth Lajos utóda felé. „A siker nem maradhat el, — írja kiáltványában a hadügyminiszter — ha a fiatal hadsereg minden egyes tagja soha el nem lankadó lelkesedéssel teljesíti kötelességét és mindnyájan állandóan szem előtt tartjuk Hadurunknak, Horthy Miklós kormányzónak, a legönzetlenebb hazafinak, az erős akaratú, becsületesebb férfunak, a soha le nem győzött vitéz katonának ragyogó példáját.” Márványba kellene vésetni a gyönyörű jelzőket, melyek égi jelként ragyognak jövőnkön horizontján: önzetlenség, hazafiság, erős akarat, becsületesség és katonai vitézség. Ha ezek a szavak nemcsak szavak lesznek, hanem mindenkinél beleöltődnek a vérbe és az idegeibe, ha a nagy katasztrófákat követő lezüllettség okulva, mindenki önzetlenül, hazafiasan, erős akaratú, becsületesen és férfias bátorsággal teljesíti kötelességét, ha a nemzeti önérzetet jelképező férfiú példája után talált a szívekbe, melyek most még fájdalomtól és vad indulatoktól háborognak, nem kell félni a nemzetet, melyet egy isteni sugallat vezetett ide ázsiai pusztaságából. Egy évezred viharában sokszor halványult már el hitünk és reményességünk csillaga, sokszor láttuk gyászosnak a jövődőt, de az acélos energia, mely ezer év óta nyugodt ósákon keresztül jutott el az élő nemzet testébe, mindig megváltotta mártír-szenvedéseitől az országot, melynek hivatását az emberi akaratától független gondviselés jelölte ki. A kemény átkarás és becsületesség, mely Horthy Miklós lelkeben duzzad, bár sugároznak szét a milliók idegeibe, akik a sírok fölött az új Magyarországot felépíteni hivatottak.

folyton emelkedik a semleges piacokon, sőt innen-onnan a győzelmes francia frankot és olasz lírát is legyűri. Mi ez? A börzén jobb diplomátik vannak, mint a hadügyminisztériumokban s ha a márka harminc ponttal felszökken, ez súlyosabb demonstráció Németország mellett minden hadügyminiszteri nyilatkozatnál. Az újságok első ol-

dalán, ahol a nagy szenzációk vannak, guzsbaköfte, fájdalmas tehetlenségben fekszik a germán óriás, de hátul, az apró betűs bőrczi hírekben már olyannak fest, mint aki egyetlen mozdulattal lerázza az izmait lenyügöző köteleket. Vajjon kinek van igaza: Millerbrandnak-e vagy a zürichi börzének?

Japán hadat üzent Szovjet-Oroszországnak

Bécs, április 11.
(A MTI. magánjelentése a budapesti rádió-állomás útján.) A „Neue Freie Presse”-nek jelentik Párisból: A „Daily Express” jelentése szerint Japán háborút üzent Szovjet-Oroszországnak.

Felesküldött a Nemzeti Hadsereg a magyar alkotmányra

80 ezer néző a Vérmezőn

Budapest helyőrsége díszmenetben vonult el a kormányzó előtt

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

Derűsen mosolygó, boldog tavaszi napfény aranyló melegét, drága pompájával ölelte át az ideai áprilisi vasárnap délelőttöt és ragyogótt csillogón a Vérmező fölött, mintha érezné, hogy csillagosa, fénye, mosolygó derűje illik és hozzátartozik ahhoz az ünnepséghez, amely vasárnap délelőttre a Vérmezőn készült. Boldog, bizakodó tavaszi nap-sütés, mint a minő boldog, reménykedő és bizásban erős a fiatal, hónapok alatt termelt magyar hadsereg, amely ezen a szent tavaszi napon büszkén sorakozott a Vérmező tavaszi pázsitjára, hogy hitet tegyen a magyar alkotmány mellett, hogy csengő hangon, büszkén, bátran, esküvel igérje vért és életét ennek az egyetlen magyar kincsnek örök védelmére.

Ünnepi és lélekemelő volt az eskü, de ünnepi és monumentális volt a keret is, amely pompázó külsőségekkel díszítette — a helkek a szívek ünnepét.

A helyőrség eskütételének ünnepi lefolyásáról a következőkben számol be részletes tudósításunk.

Tízrezek a Vérmezőn.

A kora reggeli órákban már ezrével gyülekezett a közönség a Vérmezőre, ahol vasárnap délelőtti esküdtől föl a nemzeti hadsereg budapesti helyőrsége a magyar alkotmányra. Tíz óra volt hirdete az ünnep, de a hatalmas térség körül kilenc óraor már rengeteg ember állott és várta az ünnepi aktus kezdetét. Körül a nagy téren karhatalmi katonák állottak sor és a körülbelül nyolcvanezerre felszaporodott nézőközönségből csak azokat engedték be a Vérmezőre, akiknek névre szűz előjegyzék volt a felszekerés ünnepségéhez. A térség, a Déli vasúttal szembevető tábori kápolna zöld galaxissal és nem-

zeti színű zászlókkal földszítve.

Fél kilenc óra tájban egymásután érkeztek a budapesti helyőrség zászlóaljai, egyszerű, tiszta tábori egyenruhában, érmekkel díszesen és katonásan fegyvermezejt felvonulással. Majd kétként, piros nadrágos huszárok jöttek és hatalmas ágyakkal tüztek.

A felvonuló katonaság három sorban állott fel szemben a királyi várral.

Az első sorban gyalogosok álltak. Rohamsisak és kocsagtollas süveg váltakozott capatessenként. Közöttük állottak fekete, béko uniformisukban a katonai iskolák fiatal növendékei.

A második sorban a huszárok sorakoztak, ezek mögött a harmadik sor a tüzerek állottak.

Megérkezik a kormányzó.

A csapatok föllétsa után háromszoros trombitatjel jelezte, hogy Horthy Miklós kormányzó kíséretével közeledik az eskütétel színhelyéhez. Pár pillanattal később a várelattí utvonároló viharzó öjénész hangzik és a Vérmező déli bejárójánál barna paripán megjelenik a kormányzó, mögötte a díszbe öltözött, kocsagtollas tiszti kíséret.

A kormányzó belovagol a Vérmezőre. Admirális uniformis van rajta és mellén ott díszlelek összes kitüntetései. Előbe vágatja a helyőrség parancsnoka és jelentést tesz a merveg vizgató-állásban, feszesen álló katonákról. Horthy Miklós meghallgatja a jelentést, szalutál és kíséretével együtt elindul díszszalutára a csapatok frontja előtt.

Mögötte lovagolnak bátkoki Soós Károly tábornok, honvédelmi miniszter, gyarmattal Dáni Balázs tábornok, budapesti városparancsnok, majd Horthy István tábornok, lovassági főfelügyelő és Pános Alajos vezérkari ezredes, a vezérkari főnök helyettese Kövölő ökel. Utána a kormányzó katonái fődíjának a vezérkari főnökségnek s a honvédelmi minisztériumnak tőrsz-

tisztjei jönnek löháton. Bezárja a lovas osztagot hat lovas-testőr, vőlogatott fehér paripákon.

Közben autók és magánfogatok egymásután hozzák az ünnepi jelenethez a magyar közélet előkelő képviselőit. Megérkezik Simonyi-Semadam Sándor miniszterelnök, báró Korányi Frigyes pénzügyminiszter — mind a ketten remekbe készült díszmagyarban — autójuk első ülésén a cifraruhás miniszteri hajdu. Majd megjelen sokorópátái Szabó István kiszgaza-miniszter, majd Rubinek Gyula, Emich Gusztáv, követi őket Rakovszky István, a nemzetgyűlés elnöke az ország-hajdukkal. Sorban egymásután jönnek a kormányzó többi tagjai is és 10 óraor együtt van az egész kormány. Csoportjukban ott láthatók: Bethlen István gróf, Teleki Pál gróf, a békeidegalegő főmegbizottjai, Raffay Sándor ur, püspök, Heinrich Ferenc volt kereskedelmi miniszter, valamint a tábornoki kar régi tagjai, így Sorsich gyalogsági tábornok, Gaudernak báró lovassági tábornok, Kornhaber és Bernecky altábornokok. A notabilitások között ott látható még Matyasovszky György főkapitány, valamint Bódy Tivadár Budapest polgármestere is.

Itt vannak a külföldi missziók és politikai előkelőségek közül az amerikai és angol misszió katonai képviselői.

A vendégek elhelyezkednek az oltár mellett a számukra kijelölt helyen és feszült érdeklődéssel nézik a magyarköltésben álló egyes sorokat, amelyek előtt lépésben elovagol a szemléltartó kormányzó.

Kedzódik a mise.

Tíz óratól fél 11-ig tartott a szemle, amely után a kormányzó kíséretével együtt a kápolnához lovagol. Ebben a percben utjából kirtjelt jelezte, hogy kezdetét veszi az ünnepi mise.

A misét Zadravetz tábori vikárius celebrálta. Az ünnepi aktus 25 percig tartott. A mise végén jeltő csengőtű után ágyulósok szóllott. 12 ágyulós jelezte, hogy kezdődik az eskütétel. Az ünnepi mise után a Himnuszt önkéntek el a katonaság és velük énekeltek az ünnepély meghívottai és a nézőközönség.

Az eskü.

Pontban 11 óraor megkezdődött az eskütétel. Elsőnek a kormányzó kísérete esküdtől föl, utána a zászlóaljnak tisztjei és legénysége.

Egymásután vonultak föl az oltárhoz zászlóaljanként és tették le az esküt a kormányzó kezébe.

Az esküimintát Sipos Árpád vezérkari ezredes olvasta. A katonák égre emelt ujjal hangosan mondták utána csengő hangon az eskü-szövegét.

A Himnusz elhangzása után a kormányzó rövid ercet tartott a kormány tagjaival. Elsőnek a nemzetgyűlés elnökét, Rakovszky Istvánt és Simonyi-Semadam Sándor miniszterelnököt szólította meg.

A díszfelvonulás.

Az eskü után díszfelvonás következett. A kormányzó és kísérete a Vérmező Krisztina-kerület oldalán állott föl és pár percet később az esküt telt katonaság elvonult Horthy Miklós előtt. Feszés, kemény lépésekkel, egyenes frontvonalban először a gyalogos zászlóaljok vonultak el a kormányzó előtt.

Ponthon 12 óráig tartott a felvonulás, amely után a kormányzó tisztelgés üdvözölte a közelet megjelent előkelőseit és a kenderket. Kalapokat lobogtató közbűnség éjjenése közben bűnszavagolt a városba a nagyszabású ünnepségről.

Apponyi és Popovics békeküldetéséről

Párisban is javult a hangulat Magyarországról

Budapest, április 12.

(A Hétfoi Napló tudósítójától.) A békeidegény tagjai — mint ismeretes — Apponyi Albert gróf vezetésével Párisból és Budapesten várják meg, hogy a legfelsőbb tanács a magyar béke további sorsáról érteztetse őket. A békeidegény egyik legmagyarabb képzettségű és legközelebbi tagja Popovics Sándor volt pénzügyminiszter, aki finansziális és gazdasági kérdésekben először szakember. A Hétfoi Napló munkatársának alkalma volt Popovics Sándorral a békeidegény munkájáról és a békeküldetéséről beszélni és kérdéseimre a következő választ kapjuk:

— Mit Apponyi Albert gróf is mondotta, semmi bizonyosat nem tudhatunk. Mostani tartózkodásunk ideje alatt is el voltunk zárva a külső világtól. Anyai bizonyos, hogy a hangulat irányunkban megváltozott. Nemcsak az angol és olasz közvéleményre hivatkozom itt, de Párisban is elnyúlt az eddigi félfogás. Ez mindenesetre több alkalommal volt mondunkban tapasztaltni. Sajnos azonban

semmi olyanat nem észleltünk, ami abból arra tudnánk következtetni, hogy vagy változásokat kapunk a békeküldetésben.

Nem szabad túl optimisztikusan feltegnünk a dolgokat, viszont az is igaz, hogy kétségbeesztünk sem szabad. A válasz átadásra után mindössze néhány adatot, néhány kimutatást kértek tőlünk, ez volt minden, amire jelenlegi lelkényességünk szorított.

Megkérdeztük eután a volt pénzügyminisztert, hogy a pénz felülbélgésének mik lesznek a várható következményei?

— A pénzfelülbélgés — mondotta Popovics Sándor — tulajdonképpen csak a technikai művelete egy nagyobb gazdasági ténynek. Csehországban annak idején tényleg lezártak az árak a felülbélgés után, de lassanként ismét az eredeti nagyságra emelkedtek. Az árakra általában is elsősorban az árubőség, illetve az árubányi van befolyással. Ezen a téren

lényeges változásról csak akkor beszélhetünk, ha megindul a termelő munka.

Dolgozni, termelni kell, ez az egyetlen eszköz a boldogulásra.

Bécs, április 11.

(A MTI. magánjelentése.) A „Nouvelles Presse” közli budapesti levelezőjének gróf Apponyi Alberttel folytatott beszélgetését.

Arra a kérdésre, mi igaz abból a Renter-hibából, hogy a magyar békeküldetés a megszavazásra vonatkozó követelések visszautasítása esetén a békeszerződést nem fogja adni, gróf Apponyi azt válaszolta, hogy a magyar békeküldetés magatartásáról csak akkor fog határozni, ha hivatalosan közölték vele a békeküldetésüket.

Semmiféle közlés vagy úgynevezett információ, ha még annyira illetékes forrásból származik is, nem lehet ok arra, hogy nyilatkozatot tegyen a békeküldetésnek a jövőben tanúsítandó magatartásáról.

A beszélgetés további folyamán gróf Apponyi bizalommal szövegelte Magyarországról jövőkről és hangsúlyozta, hogy az entente körében

már kezd utat törni egy jobb megismerés a békeküldetésre vonatkozólag

és hogy ez a fordulat valamilyen formában befolyással lesz Magyarországról jövő alakulására.

Gróf Apponyi a belső politika fej-

Vass József válaszol Raffay püspök vasárnapi cikkére

Nem akar vallásháborút — Veszedelemnek tartja a vallási nyugtalanságot

(A Hétfoi Napló tudósítójától.) A múlt héten kormányválság volt, amelyről kiderült, hogy nem is válság. Stomonyi-Semadám Sándor kabinetjének távozásáról beszéltek, de a hír koraínak bizonytalán, mert mindkét kormányzó-pártban az a vélemény, hogy a békeküldetés aláírásáig semmi ok sincs a jelenlegi kormány megbuktatására. Így hát az indemnitási vita hónap megkezdőbet anélkül, hogy itt kormánybuktetés lenne. Amnyira nincs szó kormányválságról, hogy a napokban beütköz a külügyi és helyggyi tárcák is. Most már bizonyos, hogy gróf Teleki Pál elvállalja a külügyminiszterséget, míg a helyggyi tárcára ismét új nevek kerültek forgalomba.

A nemzetgyűlés hétfőn ülést tart, a melyen megkezdik az indemnitási javaslat tárgyalását. A Kisgazda-párt részéről — értesülésünk szerint — az ülés elején indítványt tesznek az 1913-as Tisza-féle szigorított házszabályok azonnali életbekeptetése iránt, ami azt jelenti, hogy az indemnitási vitát négy nap alatt befejezik.

A vasárnapi nap különben a politikai terén szenzációkat hozott. A Szózat című laphan Raffay Sándor evangélikus püspök, aki husvéti cikkében a katolikus és protestáns ellentéteket vette szóvá hosszabb cikkben válaszolt Banaha páternek. Vass Józsefnek és mindazoknak, akik a katolikus részről megindított vitában részt vesznek. A cikkben Raffay püspök többek között a következőket mondja: „Szomorúan tapasztaljuk azonban, hogy egyesek rövidlátó túlbuzgósa, sártó tapintatlansága, kihívó elszántsága és ártó érszakokodása alapján a veszélybe dönti a keresztény kurzust és föntartását kérdésessé teszi”.

Majd kijelenti, hogy a protestánsok hozzájárultak leveleire, amelyekben arról panaszkodnak, hogy itt tulajdonképpen a régi néppárt feltámadásáról van szó, megnyugtató feleletet adni lelkéismerete szerint nem tud, tapasztalatai szerint nem lehet.

Banaha páternek mult heti cikkére Raffay püspök a következőket mondja: „Azt hiszem, ezt a középkarba való és mindenképpen sértészándékú kijelentést senki sem fogja azok közé sorolni, melyek alapján a keresztény kurzust föntartani és erősíteni lehetséges. Mi már — sajnos — megszoktuk az ilyen gyalgól és kicsinyes megítélést, de mit szól majd hozzá az a művelt, protestáns külföld, amelytől részvétet és megértést könyörgünk?”

Cikke végén a püspök hazafias aggodalmával hívja fel az ország népét, hogy szüntessék meg a felekezeti villogásokat és mindenki a nemzet erősítésén dolgozzék.

Raffay püspök cikke természetesen nagy érdeklődést váltott ki a politikai életben és vasárnap este a keresztény nemzeti pártban is étkén tárgyalásra adott alkalmat.

A Hétfoi Napló munkatársára vasárnap felkereste Vass József nemzetgyűlési képviselőt, aki Raffay püspök cikkére vonatkozólag a következőket mondta:

— Békét akartunk, azért nem válaszoltam sem Raffay püspök ur cikkére, sem a Ráday-utcai teológiai konviktus kurzuson velem kapcsolatban is elhangzott megjegyzésekre. Raffay püspök urnak a Szózat tegnapi számában

lédsérését is a legnagyobb bizalommal nyilatkozott és annak a véleményének adott kifejezést, hogy

a belpolitikai viszonyok megszárdítása egyik előfeltétele annak, hogy az ententéről szert érjenek el.

megjelent cikkét olvasva, fölvetődött bennem a kérdés, hogy tulajdonképpen kivel akar harcolni a püspök ur? A keresztény politikai kurzussal-e, vagy a katolikus egyházzal? A vallásért meggyőződésből aggódo papot tisztelettel nézem, értem és megbecsülöm, de nem harcolok vele, mert én nem akarok vallásháborút. A politikai ellenféllel szívesen kiállok a prondra, de kérem, sziveskedjék siskájának rostélyát egy kissé felemelni, valamint címerét és színeit páncélján viselni, hogy lássam, minő politikai pártnak, politikai irányúnak, politikai érdekeknek a képviselője. A politikai fegyverbarátság protestánsok és katolikusok között sok mindent jelenthet, de Religionsmügerett — nem. A dogmatikus valuta nincs junktimban a politikáival.

— Van nálunk történelmi katholicizmus és van történelmi protestantizmus. Ez a tény. Mindegyiknek megvan a maga külön egyénisége, egyéníti sok minden tényezőn kívül mindegyiket a benne rejlő vallási meggyőződés. Ha ki kell békülnöm a történelmi tényekkel, ki kell beütközöm a tény egyéniségével is. Egyébként pedig hangsúlyozom, veszedelemnek tartom ezt a politikailag nem indokolható nyugtalanságot.

A legfelsőbb tanács befejezte londoni tandeskozását

Lloyd George San Remoba utazott

Páris, április 10.

A Liberté értesülése szerint a legfelsőbb tanács ma befejezte londoni tandeskozását, amelynek során több nagyvállás francia hivatalnok részvételével a keleti kérdésekről tárgyalat. A tanács befejezte munkáitait és a francia diplomaták holnap már vissza is térnek Párisba. Lloyd George miniszterelnök a Delta nevű gőzzel San Remoba utazott. (MTI.)

A semleges államok segítő akciója Magyarországról

Páris, április 11.

(A M. T. I. szikratávirata.) Az Associated Press tudósítója jelenti: A semleges országok megbízottjai április 15-én konferenciát tartanak Párisban, amelyen arról fognak dönteni, hogy mennyi kölcsönt tudnak adni Lengyelországnak, Örményországnak, Ausztriának, Magyarországnak, Jugoszláviának és Csehországnak. A holland, dán, norvég és svéd kormányokat az ántant felhívta arra, hogy járuljanak hozzá az új államoknak ötelemmel és nyersanyaggal való ellátásához. A Párisba küldött megbízottok plain pouvoiral értékelnek és nem csupán a nyújtandó hitelről szól felhatalmazásuk, hanem a segélyezés munkálkodás részletes tervét is kidolgozzák.

Szinyei Merse Pál emléke

Pekár Gyula, Borzevicio Albert, Andrássy Gyula, Rákosi Jenő beszédei

A Szépművészeti Múzeumban vasárnap délután Szinyei Merse Pál emlékére ünnepségy rendezett a magyar királyi vallás- és közoktatásügyi miniszterium.

A múzeum márványos dísztermét és aiktantból gyönyörűen felszerelték. A falakat gobelinek fedték s az ünnepi ülés elnökségének asztala mögött délszaki növények között csillogott az elhunyt négy művész bronzmellszobra.

Az emelvényen Pekár Gyula közöletásügyi államtitkár foglalta el az elnöki széket, mellette gróf Andrássy Gyula, Berzevicio Albert, Rákosi Jenő, Nádler Róbert, Bosznay István, Csók István és Lázár Béla úttek, József Csáherceg, rával József Ferenc főherceggel az emelvénytől balra lévő bársonyszékekben helyezkedett el.

Ponthon négy óraker megérkezett Horthy Miklós kormányzó, Magasházy százados szárnysegéd kíséretében. A múzeum előcsarnokában Pekár Gyula államtitkár és a rendező-bizottság fogadta.

Az ünnep Palestrina: Tenebrae faste anta-gyászzenekével kezdődött melyet a Magyar Királyi Operaház énekkara adott elő. Ezután Pekár Gyula mondotta el ünnepi megnyitóját, majd pedig Berzevicio Albert, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke mondta el emlékbeszédét.

Andrássy Gyula az Országos Képzőművészeti Társulat és a Nemzeti Szalon elnöke, a két művészegyesület pevében szólt fel. Beszède után Horthy Miklós kormányzó elítavozta s a közönség felállással üdvözölte a kormányzó.

Nádler Róbert a Magyar Képzőművészek Egyesülete, Bosznay István az Országos Képzőművészeti Főiskola nevében aidozott a nagy Mester emlékének. Rákosi Jenő mánt újságíró szólt fel. A gyásznak vége — mondotta — fel a szívekkel! A végezt hadat üzent a magyar nemzetnek és ezt meg is kell vívniuk, elhez pedig emelt szívekre van szükség. A magyar műthoz azt tanítja, hogy hathatatlansájkait a mávilágban besorozták Csaba királyfi seregébe, ké mindanyiszor, mikor Magyarország végsőleg helyzetbe került, seregével segítségére siet. Fogadjátok tess a jelenlevőkkel is megfogadjátok, hogy régi magyar szokás szerint Szinyei Merse Pál hamvait hazaszállítjuk, de hazaszállítjuk a földet is, melyben nyugszik, a Tátrát, a Mátrát és a Fát-rát. Beszédét szünni nem akaró éjjenzéssel fogadta a hallgatóság. Csók István és Lázár Béla beszédét után az Operaház énekkara a Himnuszot adta elő, melylyel az ünnepség véget ért.

REDENZIONE

a Royal-Apollóban

Előadások kezdete 4, 6 és 8 óraker.

MOZGÓKÉP-OTTHON

VI., Teréz-körút 28 Telefon 144—98

Ravengárd II. része: Ravengárd fogságy

A mai előadások kezdete: 4, 4:30, 7:30 és 9 után.

Pénztár d. e. 10—12, d. u. 2 óratól.

James Morrison kalandja és a Milliomosok klubja

az OMNIÁBAN

Előadások kezdete: 4, 6 és 8 óraker

HIREK

Az angolok erélyes jegyzéke Franciaországhoz

Feszültség Anglia és Franciaország között a német városok megszállása miatt

Páris, április 11.

(A MTI. szikratoválata a budapesti rádió-állomás útján.) A péntek délelőtti minisztertanács után, amelyen Millerand beszámolt kollektíván a külügyi helyzetéről, délután 5 óráig 7 óráig újabb minisztertanács volt. A miniszterelnök, aki közben kézen vette az angol jegyzéket, újabb tanácskozásra hívta össze a kormány tagjait, hogy megvitassák azokat a kikötéseket, amelyekkel Anglia tett a rajnai városok megszállása tárgyában. A minisztertanács után Millerand megadta a francia kormány választást lord Derby párisi angol nagykövetnek, akit késő este másodikra is magához kéretett.

London, április 10.

A Times jelentése szerint az angol kormány az a jegyzéke, amelyet tegnap adtak át a francia kormányhoz a németországi elfoglalás dolgaiban, nagyon erélyes hangú. A jegyzék kijelenti, hogy Franciaország magatartása komoly vitás kérdést vetett föl a békeszerződés végrehajtásával kapcsolatban, holott a békeszerződést aligha lehet másképpen végrehajtani, mint a szövetségesek egyöntetű fölépítésével. Nyilvánvaló, hogy ez a kérdés olyan nagy jelentőségű, hogy a szövetségesek közül egyiknek sem lenne módjában az új életrekelést Németországgal szemben

megoldani. A jegyzék utasítja a párisi angol nagykövetet, ne vegyen részt a nagykövetségi konferenciánál olyan ülésen, amelyeken a német békeszerződést érintő kérdésekről tárgyalnak, ha Franciaország nem ad biztosítékot arra nézve, hogy ezután a szövetségesekkel egyetértően fog cselekedni. (MTI.)

Bécs, április 11.

(A MTI. magánjelentése.) A Reichspostnak jelentik Berlinből: Az eszeni központi tanács közli, hogy a Ruhrvidéki harcokban 680 ember esett el. A kórházakban 963 sebesített ápolnak. Péntek óta a védőerők az egész Ruhrvidéket megszállták.

A franciák előrenyomulása.

Bécs, április 11

(A MTI. magánjelentése.) A Reichspost szerint a franciák Hanau városától Grosteneimant tovább nyomultak előre. Erakon megszállták tegnap Biebert és Uringent.

Essen, április 10.

(Wolff.) A város bandák Eszenben való garázdálkodásuk idején felületes becsülés szerint legalább tírmillió márkát kárt okoztak. Bizonyos, hogy a kártüzes megállapítása után ez az összeg jelentékenyen emelkedni fog. Dortmundban körülbelül négy millió márkát kárt okoztak a város bandák. (MTI.)

— **Kommunisták összejövése a kormány ellen.** A Magyar Híradó jelelti: A budapesti büntelőtörvényszék mint rögtönzött bíróság dr. Langer Jenő kuriai bíró elnökségével zárt ajtó mögött szombaton egész délelőtt, majd rövid szünet után este 7 óráig tárgyalta azt a stálerálási bünyűvet, amelynek vádlottjai a Horthy Miklós fővezér ellen tervezett merénylet előkészítésében részesek. A bíróság kihallgatja mind a négy vádlottat, Maunier István mérnököt, Slianusy József tanítót, Kodytek János szerelőt és Feldmár Marcell magánhivatalt. A vádlottak kihallgatása után lefolytatják az egész bizonyítási eljárást és a legnagyobb részletességgel hallgatták ki az ügy tanút. Vasárnap délelőtt a perbeszéd hangzatosak el. Dr. Szolnok Jenő kir. ügyész vádbeszéde után a védők szólaltak fel. A rögtönzött bíróság az ügyben az ítéletet hétfőn délelőtt hirdeti ki.

— **Renner kancellár tárgyalásait a olasz miniszterelnökkel.** Mint Romából jelentik: Nitti miniszterelnök és Renner dr. osztrák kancellár tegnap délután több diplomata részvételével politikai kérdésekről tárgyaltak és ezek eredményét hétfőn összegezték és lezárták. A garmatügyi miniszterium állami fogadtatásában az osztrák delegáció tiszteletre ebédel adtak, melyen Róma polgármestere is résztvett.

— **Kikereskedők és kamarai választások.** Vasárnap zsúfolásig megtöltöttek a detail-kereskedők a Központi Demokraták Kör nagytermét, ahol a kamarai választások ügyét tárgyalták. A gyűlésen Bosnyák Izso elnökölt, aki hosszabb beszédben ismertette, hogy miért kell a kiskereskedőknek a kamarába bekerülniök. Erősen támadta a nagykereskedőket, akik a detail-kereskedők érdekeivel nem törődnek. Bárcsony Elemér, Pakots József, Katona Béla közgazdasági író, Hollás István, Sebák Dezso, Rosenberg Lajos és több más kiskereskedő-tesztületi képviselői felszólalása után a gyűlés ki-mondotta, hogy a fővárosi detail-kereskedők szervezkednek és a kereskedelmi kamarai választásokon saját jelölteiket igyekeznek győzelemre juttatni.

— **A prágai nemzetgyűlés be-szárását megakadályozta az ellenek.** A prágai nemzetgyűlésnek tegnap kellett volna utolsó ülését tartania. Az ellenek azonban, mint Bécsből a Magyar Távirati Irodának jelentik, elhagyták a termet, úgy hogy a Ház határozatképtelen lett és ezzel megakadályozta a nemzetgyűlés be-szárását. A szociáldemokraták és az ellenzék kiűzték onnan az alkotmányos vad sziközömlést jelentek jászódták le. A szociáldemokraták hangosan kijelölték: — A csakzárót mindent megtennétek! A nemzetgyűlés záró ülését a jövő hét szerdáján fogják megtartani.

— **Hadifoglyok hamatérése Szibériából.** Bécsből táviratozták: A Nemes útona Társulat szerint néhány nap előtt a Minimaru japán közös igen sok szibériai osztrák hadifoglyotval Port-Said kikötőjébe érkezett. A közös azólia elhagyta a kikötőt és valószínűleg a jövő hét végén befut Triestebe. A hazatérők zöme az irukki táborban volt. A foglyok elbocsátása szerint a bolsevisták felosztották a foglyotáború és a hadifoglyokra bizták a választást, hogy haza akarnak a utazni, vagy pedig Szibériában akarnak maradni. (MTI.)

— **Letartóztatott Bourbon hercege.** Rómából jelentik: Bourbon Maria Beatrix hercegnőt, aki félmillió értékű régi ólász képet akart a határon át-csempészni, egyik határállomáson letartóztatták. (MTI.)

— **Az Ernst-muzeum aukciója.** Rendkívüli érdeklődés mellett kezdődött meg az Ernst-muzeum aukciója, amelyen leginkább értékes porcellánok kerültek előadásra. Az első nap eredményéből ítélve az aukció — amely kénytelen egész héten tart — a jogalok értékeinek közé fog tartozni.

— **Elfogott parancs.** A budapesti kir. ügyészre el fogott parancsot adott ki Kadoska János 51 éves zöműves, kispest lakos és Köves János kb. 32—34 éves, más magánhivatalkon ellen.

— **Kövvel vonat Hollandia és Bécs közti. Amsterdamból táviratozták a M. T. L.-nak:** A Telegraaf szerint április közepétől kezdve Hollandiából közvelel D. vonat fog közlekedni Bécsbe és Mánóba. N pontja két vonat fog indulni Kölnön és Frankfurtban keresztül Bécsbe és két vonat Baselen keresztül Mánóba.

— **Ügyvilkos főhadnagy.** A Hungaria-állalodóban Fall József főhadnagy mellőltette magát. A mentők súlyos se-rüléseivel a helyiorségi kórházba szállították. Tetőnké eka ismeretlen.

— **Özsmázás.** A Naphagy-utca 30. számú házban Szopó Márk családtagján valószínűl nyilvánvalóan a zömszopot és zömszörényes következtében meghalt. Holtestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

Színház- és filmújdonások

Csontos Gyula — Silvio kapitányról

A Magyar Színház intím társalgó-teremében kerestük fel Csontos Gyulát, a Silvio kapitány szerzőjét, abban a pillanatban, mikor a dráma premieren-jének első felvonása után legördült a függöny. A színpadi siker mámorító hatása megérintett a teshet simuló frankbáns a ragyogó ingplasztikonban ülőklődő szerzőre, aki láthatólag meg volt illetődve a hatalmas sikertől, melyet darabja aratott.

Hogy mit értek e pillanatban, — mondotta Csontos, — azt szavakkal kifejezni talán nem is lehet. Epilómü-vész, ki évekig tartó tervezgetés, szörpös munka és veratekző váju-kások után ettétia pompázatos eseményében a monumentális épületet, oszlopcorok, szoborcsoportok, torayos díszben pompázni, talán ez érezheti ugyanazt, amit e pillanatban én érzek. Színpadi sikerben, hosszú színészi pályafutásom alatt, hála Istennek volt már részem, de ez a színpadi siker erősen különbözik a régiektől. Eddig mindig csak magamért, a szerep-nehézt aggodtam, csak az én sikerem érdekelte, e most további aera, sok-

szor hidegbe hagyták. De most, negyven emberét szorongtam. A szereplők, a rendezők, ügyelők, öszzeltek, világitók, sőt még a sugó működtetési is visszafogott lélekzettel lettem. — mert mindezeknek óriási befolyása lehet egy darab sikerében, vagy bukásában.

De meggyőződésem arról is, amit már régen hittem s amit oly sokszor hangsúlyoztam is, hogy *It színpadon a vezető szerep a színészek kezében van.* Az író? ... Az mellékes. Ha a színészek jól játszanak, teljes a siker s a legjobb darab elbukik, ha hozzá nem értő színészek kezében a szerep.

Silvio kapitányban a Magyar Színház művészei minden várakozásomat felülmúlták. Mindegyik egy játszott, mintha nem a szerepéket, hgnem saját énjüket, saját drámájukat adták volna. A siker így nem az enyém, minden siker az övék.

E pillanatban lélekszakadva rohant be a társalgóba a rendező, karonragadta Csontos Gyulát s vonzolta be-felé, a színpadra. A közönség tomboló tetszéssel látni kívánta a szerzőt...

* A Silvio kapitány második előadása is a mély meghatódások és ünneplések jegyében folyt le. A közönség óvatoszerű tapsokkál hitva a szerzőket és szereplőket, akik számtalan-szor jelentek meg a függöny előtt, sőt még a vasfüggöny előtt is. Jövő vasárnap délután 3 órákor mérsékelt hely-árrakkal a Kis lord kerül színpad, szombaton délután pedig rendkívül mérsékelt helyárrakkal 2½ órai kezdettel a Rákosi-színháziskola növendékei vizsga-előadásul A dovaly nábob lánya című színművet játszzák.

* Vátoztatnall előre kelnek el a jogyek a Cigánygrófné összes előadására, mely a jövő hét másúját is teljesen betölti. Jövő héten vasárnap délután ismét a János vitéz adás 3 órai kezdettel, rendes helyárrakkal, Fedák Sárival a címszerepben.

* Bajor Gizi, Pothosé és Matányi Ber-massa a Gyermektragedia forró levegője, nagy irodalmi értéke és művészi díszletek: minden együtt naponta az utolsó helyjé megtölti a Belvárosi Színházat.

néhány napig gyönyörködtek az Apolló Kabaré közönségét. Mert dacára a zsúfolt házaknak, az Apolló Kabaré tavaszi programja úgy kívánja, hogy az új műsor még április első felében bemutatásra kerüljön. A bemutatott készen váró új műsor központiájában Fedák Sári és Rózsahegyi Kálmán vendégjátéka fog állni, akiknek ezúttal is két parádés szerep nyújt magyszerű alkalmat tökéletes művészi alakításra. Az új műsor az Apolló Kabaré kiváló művészgárdáját egy sereg pompás tréfa, hülyét, bohózat és magánszín keretében foglalkoztatja és az előjelekből ítélve az új műsor sikere messze túl fogja szárnyalni az idény eddigi sikereit.

* Kékényi Ilona, Hosvay Rózi, Boros Géza, továbbá Bársony, Kabos, Bánóczy, Abonyi pompás együttese, továbbá a szezon legzavagabb műsora naponta látható házat vonz az Andrássy-úti Színházba.

* A Redenzione a Royal-Apollóban. Szombaton délelőtt a magyar klérus előkészítési és a társadalom számos kitűnősége állapították meg a Royal-Apolló főpróbáján, hogy az olasz Cines-gyárnak ez a egyszerű filmproduktuma beteljesíti mindanok, amit film elragadó, nemeset és gigitantusok nyuj-tani képes. A megváltás (ez a film ma-gyar címe) mellő utóda a Quo Vadis-nak és a Cabiria-nak. Grandiózus tő-megjelenetok, a sivatagban vadalko-kal való küzdelmek, a főszereplő: Daina Carenne megrázón tökéletes játéka és a többi látványosság képrázatos ősz-szelelő a nagy koncepciónak. A Royal-Apollóban — ahol a film máltól kezdve kerül színpad — 4, 6 és 8 órákor kezdődnek az előadások.

* **Monkóker-Ötthon.** A Ravengár II. része: *Ravengár fogsága* még fokozza azt a rendkívüli érdeklődést, amit a Ravengár I. része a fővárosban keltett. Most már kibontakozik a Ravengár nagyszíni felépítése és sejtetni enged a III. és IV. rész érdekfeszítő eseményeit. Kitérően hat az, hogy a Ravengár I. részének tartalmát a II. rész kezdete előtt kitérített a vászpra.

* **James Morrison kalandja** és a Milliomosok klubja című két szenzációs olasz sláger kerül hétfőre kezdve bemutatásra az Omniában. James Morrison kalandja a távol afrikai gyarmatokon játszódik le a zámítáztoké közt, ahonnan James Morrison, az ártatlanul ellélt, megszökik. A Milliomosok klubja egy izg-érvény amerikai történet, melynek izgalmas eseményeire folytonos izgalomban tartja a közönséget. Előadások 4, 6 és 8 órákor kezdődnek.

ZoZo
szappan használni az igazi mód!
Kapható mindenütt
Készíti: Rümmler Gyógytár, Erzsébet-körút 56

Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár hetvenketedik és hetven-háromodik üléstőrvé vonatkozó rendezés közgyűlése

1920. április hó 17-én, délután 4 órákor, központi osztályában (Budapest, V. ker., Dorottya-utca 4. szám, saját épületben) tartja, melyre a t. c. részvényesek az alapszabályok 12. 14. és 15. §-ai értelmében tisztelettel meghívattak.

Fővárosi Circus Városi Tel. 107-40
Ma és minden este 7 órákor **Fényes előadás** az egész megyei műsorral, Csütörtök, szombat, vasár és ünnepek délután 4 órákor előadás. Csütörtök és szombat délután mérsékelt helyárak

HIRDETÉS
Részvényeseink folyó év március hó 14-én tartott közgyűléseink határozata értelmében részvényeseink folyó év július hó 1-én esedékes 20-ik szelvényei folyó évi április 15-től kezdve 40 (negyven) koronával váltattak be a Wüper Bank-vevőin pénztárálnál, Budapestben, V. Nádor-utca 4. sz. és Bécsben, I. Schottengasse 8. sz.
Budapestben, 1920. április hó 9-én.
Magyar Részvénytőrvény B. Társ.

SPORT Labdarugás

Két nemzetközi, öt elsőosztályú és tizenegy másodosztályú bajnoki labdarugó-mérkőzés került elődöntésre...

Nemzetközi mérkőzések: MTK - WAC 5:0 (1:0). Végig nagyon könnyen győzött a bajnokcsapat...

Elsőosztályú bajnokság: FTC - Vas-és fém munkások 2:0 (2:0). Az első gól Tóth korneréből Paraki fejelte...

Másodosztályú bajnokság. Stobbecsoport: V. ker. SC - MTE 1:0 (0:0). Wakerletlepi SC - Ékszeresek 2:1 (2:1)...

A káposztásmegyéri verseny A Pestvidéki Versenygyűlést ma délután kezdte meg hatnapos javaszi menetéjével a megyéri pályán...

ram (Kopitlauszky), 3. Conine (Németh T.). 2. h. első, 1 1/2 h. harmadik. Tot.: 10:14.

III. Szilias-handikap. 15.000 korona. 1200 m. 1. Mátgyásföld (Csiszár I.), 2. Ótó (Vondrák), 3. Micike (Birnászy)...

IV. Akadályverseny-handikap. 10.000 korona. 4800 méter. 1. Csendes (Fries), 2. Csaba (Izményi), 3. Nóra (Vastag)...

V. Hároméves nyeretlenek versenye. 10.000 korona. 1400 méter. 1. Cadar (Szabó L. II.), 2. Palmyra (Reinwald), 3. Komorán (Eperjessy)...

VI. Handikap. 10.000 K. 2400 m. 1. Romanelli (Stecker), 2. Solica (Rojlik), 3. Fitos (Shejbal)...

KÖZGAZDASÁG

Megalakul a svéd-magyar bank

30 millió korona lesz az alaptőkéje

A Hétfői Napló jelentette elsőnek, hogy egy svéd konzorcium, amelynek élén a stockholmi Hoegmann-écs áll, svéd-magyar részvénytársaságot akar létesíteni...

A kévéházi magánforgalom ma igen szilárd volt

és úgy a valuták, miné a részvények erőteljesen szilárdultak, mert minderre vévó volt. Pénz volt, a Déli vasútra, Salgótarjánra és a Fabanakra is...

A Magyar-olasz bank megalakítása.

A hivatalos lap mai száma közli a Fabank és az Országos bank közgyűlési hírdetésnyét, amelynek lapjaindiján a két banknak, a Magyar-olasz bank rt.-ba való beolvadása fölötti határozathozatal szerepel...

tén beleolvad, a Magyar-olasz bankba. Az átmeneti időben vezérigazgató-helyettesi címmel dr. Elek Sándor fogja vezetni az Agrárbankot.

Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár 72-ik és 73-ik ülésekor szülő 1918. és 1919. évi egyesületi mérlegét 7,463.075 korona 40 fillér-tiszta nyereséggel zárja...

Magyar Fekereskedők Hiteletintézete r.-t. Az igazgatóság megállapította a folyó évi április hó 19-ére egybehívandó közgyűlés elé terjesztendő 1918-1919. évi mérlegét...

A Salgótarjáni Középbánya Részvénytársulat. Az igazgatóság ezombati ülésén megállapította az 1919. évi zárszámadásokat és elhatározta, hogy április 28-ára egybehívott rüdes közgyűlésnek részvényenként 40 korona osztálykifizetését fogja indítványozni.

A Viktória Fabutorgyár részvényei a tőzsdén. A Fabank érdeklőrebe tartozó Viktória Fabutorgyár R.-T. részvényeinek tőzsdéi jegyzését és lejtromozását a tőzsdéi eladás szombati ülésén megengedte...

A Mezőgazdasági Ipar R.-T. üzletöse. A Mezőgazdasági Ipar R.-T. közgyűlése az 1919. üzleti évre 2,008.659.94 korona tiszta nyereséget állapított meg, melyből 304.938 koronát a tartalékalap javadalmazására, 200.000 koronát a társasági tisztviselők és alkalmazottak nyugdíj-alapjára...

A Rossemann és Kühnmann R.T. legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésén alaptőkéjének 4 millió koronáról 10 millió koronára való fölemelését határozta el. Ezt a tőkeemlést a vállalat budapesti, bécsi és prágai telepeinek fejlődése és újabb rokonvállalatoknak a részvénytársaság érdeklőrebe való bevonása tette szükségessé.

Főlemelték a sőr árá. A sörgyárak évek óta négy és fél fokok sörét hozták forgalomba. A pénzügyminisztérium két hétel ezélt hatályon kívül helyezte az árrendeletet, mely a háború alatt a magasabb foku sőrök gyártását megtiltotta...

PIANINO Lamberger Glósz-féle díofa keresztlyhuros. 25.000 koronáért eladó

PÉNZ Gyületeket lebonyolítunk. TÖZSDEI REKUIZÍCIÓKAT eladó. ERŐS KÖZSÉGI DÍMERTÉ. BEKISCHLOSZ TETSTÉREK. Ut. Lovag-utca 29. Alapítva: 1900. Telefon: 76-89.

BRILLIÁNSZT, gyöngyöt, aranyat, platínát, ezüstöt horribilis áron vesz. RINGER ékszerház. Rottenbiller-utca 21. Telefon József 62-64.

Hamis fogakat Platínát Ékszeret Aranyat Ezüstöt Cigarettafárcát Disztárgyakat. GROSS ANTAL. Vilii József-körút 23., telef. 1.

EGÉSZ HÉTEN NAPONTA az Ernst-muzeum aukciójól Budapest

XI. Nagy gyűjtemény, mely 411 híres mesterektől eredő képekből: (Bassano, Bloemaert, Casanova, Diepenbeck, Franken, Guercino, Hamilton, Huchtenburg, Ostade, Ryan, Seybold, Sebastiano, Veenis, Alt, Amerling, Danhauser, Fuger, Gauermann, Kaulbach, Lampi, Peter, Raafel, Waldmüller, Barabás, Böhm, Horowitz, Lotz, Markó, Mednyánszky, Munkácsy, Molnár, Mészoly, Székely, Szinyei stb.) továbbá értékes Hollitschi fajszoak, porcellánok (Wien, Meissen, Höchst, Frankenthal, Heerd, stb.) üvegszerekek a XVII. és XVIII. századból, ezüst- és aranytárgyak, szemekek, ékszerék, bronzok, szőnyegek és butorköbök. Naponta délelőtt 11-16-ig és délután 1/4-től kezdve. A katalógus ára 20 K.

Kemény tűzifa

aprítva, fűzhoz szállítva, pincébe rakva csak teljes fuvarok K 118.-, megrendelhető: Brummel Lipót, VII., Erzsébet-körút 42. (Dob-utca sarkán). Viktória fa- és szénraktár. Telefon: József 118-46. sz.

Nemzeti (Royal) Orfeum

Minden este 10 órákor Zerkovitz-Harmat szenzációs operette. Brothers Mack, Sisters Merkel, Jögi-már Richards, Pílar és az összes színészi- és varieté-attrakciók.

Royal-Kabaré

Uj műsor! Kövéri Gyula konferéi. Kezdete fél 8 órákor

ÖSZÜLÉS ELLEN

D. Dyon Hairrestorer-t. Nem hajfestőszert, hanem a haj eredeti színét adja vissza. Ára 30 K és postaköltséggel. Kapható: City progeria, IV., Eskü-től 5 és Hóvnyé drogeria, I., Atilla-körút 2.

Brillánszt, gyöngyöt

aranyat, ezüstöt, régiségeket VEZSEK a LEGMÁSSABB ÁRBAN - V. VAGÓ, Népszínház-u. 7. Tel. József: 42-29. Hához jóvők

Dr. FÜREDI

1-féle rendelés-intézet vér-, hó- és nemi betegék részére. Rendelés egész nap Bpest, VII., Rakóczi-ut 32. 1. em.

ODVAS FOGAK LESZ. NEK HA NEM HASZNÁL DIANA FOGKREMET. Mindenütt kapható! Feloldás szerkesztő: SZOMAHÁZY ISTVÁN. Tárvezetőségek: Dr. ELEK HUGO és PAJOR MÁTYÁS. USÁGÜZLEM R-T. BUDAPEST

FOVÁROSI PALLAS ANNA nagyhirű lapcímadó és művésznövendéki vendégjéte, valamint a rendkívül nagy áprilisi műsor. Minden este 10 órákor.